

Künt Göz Travması Sonucu Gelişen Commotio Retinanın Adli-Tıbbi Değerlendirmesi: Olgu Sunumu

Medicolegal Evaluation of Commotio Retina Resulting from Blunt Eye Trauma: A Case Report

Ufuk Akın, Mehmet Sunay Yavuz*, Gonca Tatar, Faruk Aydın

Manisa Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı, Manisa

ÖZET

Göz travmaları sonucu meydana gelen yaralanmalar, birey ve toplum bazında önemli sosyal ve ekonomik kayıplara yol açmaktadır. Bu yaralanmaların önemli bir kısmına ise künt göz travmaları neden olmaktadır. Çalışmamızda, maruz kaldığı künt göz travması sonucu adli rapor düzenlenmesi istemi ile kliniğimize başvuran olguda saptanan bulgular eşliğinde, künt göz yaralanmaları sonucu oluşan travmatik lezyonların medikolegal açıdan tartışılması amaçlanmıştır. Künt travma sonucu sol gözünde meydana gelen yaralanma nedeniyle hakkında adli rapor düzenlenmesi istenen 13 yaşındaki kız olguya ait tıbbi belgelerde; ilk müraعات ettiği sağlık kuruluşunda yapılan muayenesinde, sol göz etrafında abrazyonlar ve konjonktivada hiperemi tespit edildiği, daha sonra göz polikliniğinde yapılan muayenelerinde sol gözde commotio retina saptandığı belirtilmiştir. Künt göz travmalarında meydana gelen yaralanmanın eksiksiz olarak ortaya konulması için mutlaka fundus muayenesi ile retina değerlendirmesinin yapılması ve meydana gelen zararın tam olarak tespit edilmesinin, adli sürece katkısı açısından önemli olduğunu düşünüyoruz.

Anahtar Kelimeler: Künt göz travması, commotio retina, adli tıp

ABSTRACT

The injury resulting from eye trauma cause social and economic loss for the individual and the community. A significant part of these injuries is caused by blunt eye trauma. Our study aims to discuss traumatic lesions resulting from blunt eye injuries in medicolegal perspective, with the findings determined in a case who was admitted to our clinic with the request of judicial report. In the medical documents of 13 years old girl about whom is requested judicial report because of her left eye injury resulting from blunt trauma, indicated following: during her examination in the first health care institution, abrasions around left eye and conjunctival hyperemia were detected, thereafter in the eye polyclinic the commotio retinae was identified. We think that making retinal assessment with fundus examination for the complete revelation of injury occurring in blunt eye trauma and accurate determination of resultant damage is important regarding contribution to legal procedure.

Key Words: Blunt eye trauma, commotio retinae, forensic medicine

Giriş

Vücudun ön yüzünün sadece %0.52'sini kaplayan gözlerin maruz kaldığı travmalar, tüm vücut yaralanmalarının %10'unu oluşturmakta ve göz travmaları sonucu meydana gelen yaralanmalar, birey ve toplum bazında önemli sosyal ve ekonomik kayba yol açmaktadır (1). Her üç enükleasyondan birinin nedenini oluşturan göz travmaları içerisinde künt göz travmaları en sık sebepler arasındadır (2).

Künt göz travmalarında maruz kalınan darbe, korneada çökme etkisi meydana getirerek göz küresinin ön arka çapında kısılmaya ve arka kutba

yansıyarak ön arka eksen üzerinde bir seri harekete neden olur (3). Ortaya çıkan bu travmatik etki, direkt doku hasarına neden olduğu gibi yayılan kuvvetler nedeniyle uzak dokularda, "countercoup" mekanizmayla kontüzyonel yaralanmalara da neden olabilmektedir (3,4). Tüm bu etkilere bağlı olarak künt göz travmaları sonrasında, hifema, iris-lens hasarı, intravitreal kanama, koroid rüptürü, açı resesyonu, lens dislokasyonu, sekonder glokom, retinal hemoraji ve ödem ile retina dekolmanı ve yırtığı görülebilmektedir (2,3).

Ceza hukukunda, travma sonucu meydana gelen zararın doğru şekilde ortaya konulması;

*Sorumlu Yazar: Prof. Dr. Mehmet Sunay YAVUZ

Manisa Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı, Uncubozköy, Yunusemre, Manisa

Cep Tel: 0 (505) 648 55 56, E-mail: sunayyavuz@yahoo.com

Geliş Tarihi: 21.06.2017, Kabul Tarihi: 16.07.2017

soruşturma ve yargılama aşamalarının sağlıklı ilerlemesinde, mağdurun hak kaybına uğramamasında ve yaralanmaya neden olan kişiye veya kuruma verilecek cezanın belirlenmesinde en önemli unsurlardan biridir. Türk Ceza Kanunu'nda Tanımlanan Yaralama Suçlarının Adli Tıp Açısından Değerlendirilmesi Kılavuzu'nda göz lezyonları başlığı altında retinanın travmatik lezyonlarının (ödem, laserasyon, dekolman, kanama) basit tıbbi müdahale ile giderilemeyeceği belirtilmektedir (4).

Çalışmamızda maruz kaldığı künt göz travması sonucu meydana gelen yaralanma nedeniyle hakkında adli rapor düzenlenmesi amacı ile kliniğimize başvuran olgunun, mevcut yaralanması dikkate alınarak, künt göz travmalarında meydana gelen yaralanmanın tam olarak ortaya konulmasının önemi medikolegal açıdan tartışıldı.

Olgu Sunumu

Adli rapor düzenlenmesi istemiyle Anabilim Dalımıza gönderilen 13 yaşında kız olgudan alınan anamnezde; olayın yaklaşık bir yıl önce meydana geldiği, öğretmeninin beden eğitimi dersi için buldukları spor salonunu boşaltmaları için yüksek sesle birkaç defa uyarıda bulunduğu, salondan çıkmak için çantasını toplamaya çalışırken öğretmenin elindeki anahtarları yüzüne doğru atması sonucu anahtarların sol gözüne çarptığı, göz etrafında yüzeysel sıyrıklar ve gözünde kızarıklık meydana geldiği, okuldan sonra eve gittiğinde annesine olanları anlattığı ve hastaneye başvurdukları, muayenesinin yapıldığı, göz polikliniğine başvurması gerektiği söylenerek aynı gün taburcu edildiği, ertesi gün Göz Hastalıkları Uzmanı tarafından muayenesinin yapıldığı, olaydan sonra iki defa daha kontrol muayenelerinin yapıldığı, olaydan sonra birkaç hafta devam eden bulanık görme ve gözünün önünde sinek uçuşması şeklinde şikayetlerinin olduğu, halen görme ile ilgili herhangi bir şikayetinin bulunmadığı öğrenilmiştir. İncelenen tıbbi belgelerde; olay günü yapılan muayenesinde sol konjonktiva medial tarafta hiperemi, sol göz altı ve burun kökünde üç adet abrazyon mevcut olduğu, olaydan bir gün sonra Göz Hastalıkları Uzmanı tarafından yapılan muayenesinde fundus bakısında sol gözde üst temporalde commotio retina alanı saptandığı, yaklaşık üç ay sonra yapılan kontrol muayenesinde commotio retina alanının devam ettiği, görme keskinliğinin tam bulunduğu, yaklaşık sekiz ay sonra yapılan muayenesinde görme keskinliklerinin her iki gözde tam bulunduğu, fundus bakısında her iki gözün olağan

izlendiği belirtilmiştir. Olgunun kliniğimizde yapılan muayenesinde, yüz bölgesinde herhangi bir yara izi saptanmamış olup, göz muayene bulguları normal olarak değerlendirilmiştir.

Bu bulgular eşliğinde, commotio retina olarak tarif edilen, sol göz retinasında künt travma sonucu meydana gelen yaralanmanın, basit bir tıbbi müdahale ile giderilebilecek ölçüde hafif nitelikte olmadığı kanaatine varılmıştır.

Tartışma

Künt göz travmalarından sonra ortaya çıkan ve grimsi beyaz renkte opaklaşma şeklinde görülen retina hasarı olarak tanımlanan commotio retina, periferal retina alanlarında meydana gelebildiği gibi makula bölgesine sınırlı olarak da görülebilmektedir (5). Makula tutulumu, bu fenomeni 1873 yılında ilk tanımlayan kişinin ismiyle anılmakta ve Berlin ödemi olarak adlandırılmaktadır (6). Commotio retina, tipik olarak künt anterior semgent travmaları sonucu "countercoup" mekanizma ile oluşan retinanın kontüzyonel hasarıdır (5).

Commotio retinanın patogenezi hakkında birçok çalışma yapılmış olup, ilk zamanlarda ekstrasellüler ödem olduğu düşünülmüş, sonraki çalışmalarda doku aralığına her hangi bir sıvı sızıntısı olmadığı, dolayısıyla bunun gerçek bir ödem olmadığı ortaya çıkmıştır (5,7). Güncel görüşe göre; commotio retina, şiddetli retinal kontüzyon sonucu fotoreseptör ve retina pigment epiteli hücreleri ile kısmen de kan retina bariyerinin hasarı sonucu meydana gelmektedir (5-7).

Commotio retina olgularında periferal retina tutulumunda genellikle görme keskinliği muayenesi normal olup, eğer hasar Berlin ödemi tanımına uyacak şekilde makula bölgesinde ise santral görmede azalma meydana gelebilmektedir (5). Bazen görme azlığına rağmen retinadaki opaklaşma travmayı izleyen ilk saatlerde fark edilmeyebilir (8). Commotio retina olguları ekstra bir patoloji olmadığı ve herhangi bir komplikasyon gelişmediği sürece sekelsiz iyileşme göstermektedir (5,8).

Olgumuzun yapılan ilk muayenesinde göz etrafında abrazyonlar ve konjonktivada hiperemi bulguları tarif edilmiş, bir gün sonra göz polikliniğinde yapılan muayenesinde ise, görme keskinliğinde herhangi azalmadan bahsedilmemekle birlikte fundus bakısında sol gözde üst temporalde commotio retina alanı saptandığı, sonraki kontrolde de bu alanın halen devam ettiği, olaydan yaklaşık sekiz ay sonraki

muayenesinde ise fundus bakısında her iki göz retinasının olağan izlendiği belirtilmiştir.

Olgumuzun ilk muayenesinde tespit edilen yaralanma bulguları, basit bir tıbbi müdahale ile giderilebilecek ölçüde hafif nitelikte olmasına karşın, kontrolleri sırasında yapılan fundus muayenesinde saptanan ve commotio retina olarak tanımlanan yaralanmanın basit bir tıbbi müdahale ile giderilebilecek ölçüde hafif nitelikte olmadığını göstermektedir. Künt göz travması bulunan olgularda travma sonrası belirgin bir görme şikayeti olmaması durumunda, olgular çoğunlukla göz polikliniğine başvurmamaktadır. Travma sonrası Göz Hastalıkları Uzmanı tarafından retina değerlendirmesi yapılmamış olması da meydana gelen yaralanmanın ağırlığının tam olarak belirlenememesi sonucunu doğuracak ve adli raporun eksik düzenlenmesine sebep olacaktır.

Künt göz travmaları sonrası acil servise başvuran olguların herhangi bir tıbbi şikayetinin bulunup bulunmamasına, görme muayenesinin normal olup olmamasına ve periorbital travma bulgularının hafif olup olmamasına bakılmaksızın, bir Göz Hastalıkları Uzmanı tarafından fundus muayenesinin yapılması, olgumuzda olduğu gibi, travma sonucu meydana gelen yaralanmanın medikolegal değerlendirilmesi açısından son derece önemlidir.

Künt göz travması sonucu acil servise başvuran olgularda yapılan görme muayenesinde patoloji saptanmamış olsa bile, bu olgularda commotio retina oluşabileceği akıldan çıkarılmamalıdır. Bu olgularda retina bulgusunun bazen ilk saatlerde görülmeyebileceği de dikkate alınarak, olguların gerekli kontrol muayeneleri için göz kliniklerine yönlendirilmesinin, bulguların yeterli

dökümantasyonu ve bunun sonucunda eksiksiz adli rapor düzenlenmesi açısından gerekli olduğunu düşünüyoruz.

Kaynaklar

1. Dizdar G, Aşıröz M, Yavuz MS. Celal Bayar Üniversitesi Hastanesi acil servisine başvuran göz travması olgularının değerlendirilmesi. Adli Tıp Dergisi 2008; 22(2): 14-20.
2. Başer EF, Seymenoğlu RG. Künt göz yaralanmaları. Türkiye Klinikleri J Ophthalmol-Special Topics 2011; 4(1): 81-92.
3. Duman M, Akkan F, Umurhan JC, Eltutar K. Künt göz travmalarının klinik değerlendirilmesi. İstanbul Tıp Dergisi 2004; 1: 22-26.
4. Editörler: Güzel S, Balcı Y, Çetin G. Güncelleme editörleri: Gündoğmuş ÜN, Balcı Y, Akın HM. Türk Ceza Kanunu'nda tanımlanan yaralama suçlarının adli tıp açısından değerlendirilmesi. Düzenlenme Tarihi Eylül 2005, Güncellenme Tarihi Haziran 2013. (<http://www.atk.gov.tr/pdf/tckyaralama.pdf>). [Erişim Tarihi: 15.06.2017].
5. Maiya AS, Zalaki B, Jayaram R, Ravi P, Noothana S. Commotio retina: A report of 4 consecutive cases. Journal of Dental and Medical Sciences 2015; 14(4): 45-48.
6. Bunt-Milam AH, Black RA, Bensinger RE. Breakdown of the outer blood-retinal barrier in experimental commotio retinae. Exp Eye Res 1986; 43(3): 397-412.
7. Liem ATA, Keunen JEE, Norren DV. Reversible cone photoreceptor injury in commotio retinae of the macula. The Journal of Retina and Vitreous Diseases 1995; 15: 58-61.
8. Ekşioğlu Ü. Oküler travmada klinik değerlendirme. Turk J Ophthalmol 2012; 42: 16-22.